

NHÀ HÀNG

Nhà hàng tạo ra giá trị như thế nào?

Nhà hàng mua nguyên liệu (thịt, rau, gia vị, không gian, v.v.) để chuẩn bị các món ăn ngon và sáng tạo. Phục vụ và khiến khách hàng hài lòng.

Ví dụ về loại doanh nghiệp phân theo loại đồ ăn:

Đồ ăn nhanh (pizza, bánh bò-gơ, bán mỳ trộn tàu điện ngầm, nhà hàng), đồ ăn có tên tuổi (cao cấp cho đến đồ ăn dân tộc), phục vụ ăn uống cho các sự kiện như đám cưới.

AI là khách hàng?

Con người.

Giá trị - khách hàng muốn gì?

Hình ảnh, xu hướng, trải nghiệm nhà hàng, dịch vụ, chất lượng, giá cả.

CÔNG TY PHẦN MỀM

Công ty phần mềm khác với các doanh nghiệp được nhắc tới bên trên vì nguồn cung chủ yếu là sức người. Công ty phần mềm có thể sản xuất ra nhiều loại sản phẩm - ứng dụng cho điện thoại, trang web, phần mềm báo mật, hội nghị truyền hình, v.v.v.

Thế nào là phần mềm?

Phần mềm dẫn hướng cho máy tính làm việc. Nếu bạn đọc một cuốn sách trên sách điện tử, bạn đang dùng ứng dụng đọc. Đó là một phần mềm. Hệ thống điều hành chạy trong máy tính bảng của bạn cũng là một phần mềm. Một ứng dụng cho hội nghị truyền hình cũng là một phần mềm.

Giá trị - khách hàng muốn gì?

Sự tương thích, tốc độ, cập nhật, giá cả, dễ sử dụng.

AI là người mua sản phẩm từ các công ty phần mềm?

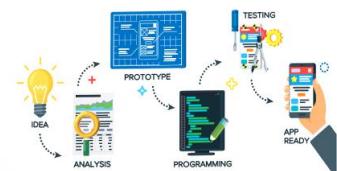
Các công ty phần mềm có thể tạo ra một phần mềm cho mọi người (ví dụ: một trò chơi mà bạn có thể mua được trên cửa hàng ứng dụng) hay cho một khách hàng nhất định.

Ngành công nghiệp tương tự

Các doanh nghiệp tương tự tạo ra giá trị từ sức người và trí thức: công ty truyền thông, công ty tư vấn.

Phần mềm được tạo ra như thế nào?

- Bắt đầu từ một ý tưởng về việc phần mềm đó làm gì.
- Phân tích và thu thập thông tin.
- Tạo ra một kế hoạch chính xác về việc trông nó như thế nào và cảm nhận ra sao.
- Lập trình. Phần mềm được viết với ngôn ngữ đặc biệt và nó sẽ được thông dịch theo cách máy tính có thể hiểu được (biên dịch).
- Kiểm định chất lượng. Tìm ra lỗi và phương pháp cải thiện.
- Cố gắng đưa cho nhiều người sử dụng.
- Phản hồi sẵn sàng

CÔNG TY KHAI THÁC

Công ty khai thác lấy tài nguyên từ tự nhiên và xử lý chúng.

Công ty khai thác tạo ra giá trị như thế nào?

Sử dụng tài nguyên thiên nhiên. Ví dụ như sắt được tìm thấy từ quặng. Quặng được khai thác và vận chuyển.

Khai thác các vật liệu mong muốn từ trái đất.

Đỗ khuôn. Kim loại nóng chảy được đổ vào một khuôn có hình dạng nhất định.

Kết quả cuối cùng là kim loại ở nhiều hình dạng.

Một số nguyên liệu quan trọng cho doanh nghiệp

	Nhôm	Sử dụng cho các tòa nhà, ô tô.	
	Đồng	Sử dụng trong dây điện và điện lạnh.	
	Thép	Sử dụng trong công trình cầu đường.	
	Li-thi	Sử dụng trong pin và ắc quy	
	Ma-giê	Nguyên tố vô cùng quan trọng trong thuốc.	
	Ti-tan	Sử dụng trong chế tạo máy bay và tàu con thoi.	
	Vàng	Sử dụng trong hầu hết các sản phẩm điện tử	
	Kẽm	Sử dụng trong sơn và dược phẩm	

Giá trị - khách hàng muốn gì?
Giá thấp, thời gian giao hàng và chất lượng.

Ai là người mua sản phẩm từ các công ty khai thác?

Tất cả các doanh nghiệp cần kim loại – nhà sản xuất xe hơi (bên phải), sản xuất phần cứng máy tính.

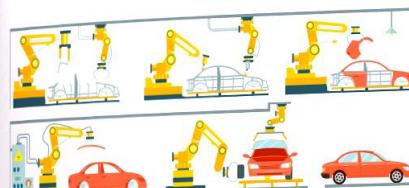
Ngành công nghiệp tương tự
Xăng dầu, điện, nước, trang trí.

CÔNG TY XE HƠI

Một công ty xe hơi sẽ sử dụng nguyên liệu mà người khác sản xuất ra (công ty khai thác chẵng hạn) và biến chúng thành những vật phẩm cuối cùng (sản phẩm xe hơi)

Công ty xe hơi tạo ra giá trị như thế nào?

Qua thiết kế, kỹ thuật và lắp ráp.

Một chiếc xe ô tô có hơn 30 nghìn thành phần

Thép là nguyên liệu chính. 65% khung xe hơi làm từ thép. Các kim loại khác được sử dụng là nhôm, ma-giê, nhôm, ti-tan.

Giá trị - khách hàng muốn gì?

Chất lượng, cải tiến, thiết kế, giá cả.

Ai là người mua?

Khách hàng và các doanh nghiệp khác. Xe hơi thường được bán qua các đại lý xe hơi.

Ngành công nghiệp tương tự

Hàng không vũ trụ, công nghiệp sản xuất chung

DOANH NGHIỆP LÀ GÌ?

Doanh nghiệp là một dòng chuyên động - dòng chuyên động của nguồn lực, bao gồm cả tiền.

Bạn có đôi không? Nếu không, thì tường tượng mình đang đòi.
Bạn có nhiều lựa chọn gọi đồ ăn, và bạn thêm pizza? Nếu bạn sống khoảng vài trăm năm trước (hay nhớ đến phần chúng ta nói về lịch sử của tiền tệ), bạn chỉ có một cách để có được bánh pizza – sản xuất nguyên liệu và tự chế biến. Nhưng ngày nay, nếu bạn đòi, bạn có thể đặt một chiếc pizza và trả tiền. Dù giao đồ ăn sẽ mất tầm 30 phút, nhưng đây là một phần của một quy trình đòi hỏi nhiều thời gian hơn.

Làm thế nào pizza được đưa tới cửa nhà bạn?

Hãy viết ra những điều mà bạn nghĩ có thể xảy ra để đưa pizza đến nhà bạn? Đây là một quy trình.

48 Một doanh nghiệp hoạt động như thế nào

1 Hầu hết nguyên liệu làm pizza xuất phát từ trại. Cà chua và các loại rau khác. Thịt và pho mai. Nhiều nguyên liệu đó có thể từ nhiều nước khác nhau.

5 Chúng ta có quên gì không? Con người! Chúng ta cần người điều hành doanh nghiệp. Nghỉ là chúng ta phải làm, đào tạo và trả công cho con người.

2 Ai đó cần phải vận chuyển tất cả các nguyên liệu đó tới địa điểm trung tâm, gọi là trung tâm phân phối.

3 Từ trung tâm phân phối, các nguyên liệu được chuẩn bị và vận chuyển trên những xe đông lạnh tới nhiều địa điểm khác nhau.

4 Về các địa điểm, chủ doanh nghiệp cần tìm được những địa điểm tiện lợi, cho thuê, treo biển hiệu và cài đặt các thiết bị.

6 Bạn phải trả tiền cho pizza. Tức là nơi bán pizza phải có tài khoản ngân hàng và thiết bị thanh toán.

Như bạn thấy từ ví dụ trước, doanh nghiệp là chuỗi chuyên động liên tục. Nhưng để thành công trong việc tạo ra tiền của, công ty nên thay đổi và phát triển.

Hãy nhìn vào một số ví dụ về doanh nghiệp...

THỜI GIAN VÀ TIỀN BẠC

Theo thời gian, mọi thứ thường sẽ tăng giá trị. Chuyện này là bình thường. Người ta gọi đó là lạm phát. Giả sử hiện tại bạn có thể mua một chiếc kem rất to với giá 15 đô. Sau này, bạn có thể sẽ vẫn mua được một chiếc kem giá 15 đô nhưng chắc chắn sẽ ít kem hơn.

Đây là lý do vì sao bạn nên gia tăng số tiền của bạn bằng cách đầu tư.

Bạn nhớ heo đất chứ? Nếu bạn giữ tiền trong heo đất, sau này, số tiền của bạn vẫn giữ nguyên. Tức là trong tương lai, bạn sẽ không thể mua chính thứ mà bạn muốn vì tiền bị mất đi giá trị ban đầu. Nhưng nếu bạn đầu tư vào tài khoản tiết kiệm hoặc kinh doanh chẳng hạn, tiền có thể tăng lên.

Đây là lý do vì sao bạn nên gia tăng số tiền của bạn bằng cách đầu tư.

Bạn nhớ heo đất chứ? Nếu bạn giữ tiền trong heo đất, sau này, số tiền của bạn vẫn giữ nguyên. Tức là trong tương lai, bạn sẽ không thể mua chính thứ mà bạn muốn vì tiền bị mất đi giá trị ban đầu. Nhưng nếu bạn đầu tư vào tài khoản tiết kiệm hoặc kinh doanh chẳng hạn, tiền có thể tăng lên.

Một số thứ sẽ tăng giá trị của nó theo thời gian

Nhà cửa, tài sản, đồ cổ thường (dù không phải luôn luôn) tăng giá trị theo thời gian. Đó là lý do vì sao nhiều người đầu tư vào "tài sản".

Nhưng không có gì cam kết rằng việc đó luôn đúng. Tưởng tượng vì một lý do nào đó, tất cả người dân trong cùng một khu đều muốn bán nhà thì giá nhà sẽ đi xuống thay vì tăng lên.

Một số thứ cũng bị giảm giá trị theo thời gian

Đồ điện tử, xe ô tô, quần áo thường sẽ đắt giá ít hơn theo thời gian. Có rất nhiều lý do cho việc này. Công nghệ mới phát triển liên tục, nên máy chơi điện tử của bạn sẽ đắt giá ít hơn về sau. Bạn càng dùng xe nhiều, quảng đời còn lại của xe sẽ ít đi.

Tuy nhiên, cũng có một số ngoại lệ hiếm. Một số mẫu sẽ vĩnh cung hiếm nếu được bảo dưỡng cẩn thận, giá trị của nó vẫn sẽ tăng theo thời gian.

6

MỘT DOANH NGHIỆP HOẠT ĐỘNG NHƯ THẾ NÀO?

Bạn có thể làm việc cho một doanh nghiệp, như đã nhắc tới bên trên.

Theo cách này, bạn sẽ

kiếm được tiền bằng cách bán thời gian và công sức của mình. Nhưng bạn cũng có thể làm CHỦ doanh nghiệp. Và như thế, doanh nghiệp sẽ mang tiền về cho bạn. Doanh nghiệp hoạt động theo lợi ích, nghĩa là nó phải mang nhiều tiền về hơn cho người chủ.

MƯỢN TIỀN

Remember, the difference between what you earn and what you spend is saving. But why should you and your family save?

Vì sao người ta mượn tiền?

Giả dụ bạn cần nhiều tiền hơn số mình có?

Tưởng tượng bạn muốn mua một thứ giá 15 đồng, nhưng bạn chỉ có 5 đồng.

Vậy thì bạn cần tìm đến tín dụng

Vậy thì bạn cần tìm đến tín dụng

Tín dụng là gì?

Tín dụng là khoản tiền bạn có được từ ai đó (ví dụ: ngân hàng)

Lãi suất là gì?

Bạn phải trả lại trong một khoảng thời gian nhất định, với những điều kiện - lãi suất nhất định.

Lãi suất là CHI PHÍ bạn phải trả cho việc sử dụng tiền của ngân hàng. Lãi càng cao thì số tiền bạn phải trả càng cao.

Bất lợi của tín dụng:

- Bạn sẽ phải trả nhiều hơn, đôi khi số tiền đó quá nhiều với bạn.
- Nếu bạn không thể trả khoản vay, sẽ có ít người sẵn sàng cho bạn vay trong tương lai.

Lợi thế của tín dụng:

- Dễ tiêu tiền vào những thứ bạn không thực sự cần và bạn sẽ hối hận ngay sau đó.
- Những thứ bạn mua có thể mất giá trị sau này, và bạn vẫn phải trả cho nó.

Bạn có thể mua và sở hữu thứ bạn muốn NGAY LẬP TỨC mà không phải đợi hay để nó vượt qua sau khoảng thời gian nhất định.

Bạn có thể vay tín dụng từ đâu? Lãi suất đất đai như thế nào?

Thẻ chấp

Hầu như các gia đình không thể mua được nhà với số tiền mà họ có, và họ không muốn đợi khoảng 30 năm để tiết kiệm số tiền này. Với khoản thế chấp, bạn có thể sở hữu căn nhà ngay và trả dần trong nhiều năm. Điểm cộng: thường nhà sẽ tăng giá trị theo thời gian.

Chi phí: Đất vừa phải

Thẻ tín dụng

Để tiêu tiền quá nhiều và cuối cùng phải trả nợ hơn nữa.

Chi phí: Vô cùng đắt

Tín dụng sinh viên

Nếu bạn muốn học ở một ngôi trường đắt đỏ và bạn không có tiền, bạn có thể đăng ký vay tín dụng từ trường.

Chi phí: Đất vừa phải

Bạn bè và gia đình

Nếu bạn hỏi vay một người bạn tốt, họ có thể cho bạn vay tiền không tính lãi.

Chi phí: Miễn phí

Điểm tín dụng

Trước khi ai đó đưa tiền cho bạn, họ sẽ muốn kiểm tra thực tế bạn sẽ trả lại tiền đến đâu. Đây gọi là điểm tín dụng. Nếu điểm tín dụng của bạn thấp, sẽ có ít tổ chức sẵn sàng cho bạn vay tiền hơn và điều kiện sẽ khắt khe hơn.

KHOẢN TIẾT KIỆM

Hãy nhớ rằng, khoản chênh lệch giữa số bạn kiếm được và chi tiêu là khoản tiết kiệm. Nhưng vì sao bạn và gia đình bạn cần phải tiết kiệm?

Trường hợp khẩn cấp và lúc khó khăn

Việc mua bán lớn trong tương lai

Bạn có thể có nhiều tiền hơn và mua được thứ lớn trong tương lai. Ví dụ, mỗi ngày bạn tiết kiệm được 1 đô, vậy là sau 31 ngày, bạn có 31 đô. Có thể nó không nhiều, nhưng cứ như thế trong một năm, bạn sẽ có 365 đô.

Sẽ rất tốt nếu bạn có tiền phòng trường hợp khẩn cấp xảy ra hoặc khi bạn lâm vào tình cảnh khó khăn. Và với nhiều lý do, bạn và gia đình bạn sẽ có thu nhập thấp hơn bình thường. Trong lúc này, bạn có thể trang trải cho cuộc sống một thời gian từ khoản tiết kiệm, nên càng có nhiều thì càng tốt.

Heo đất

- Bạn luôn có nỗ lực sòng
- Tiền gửi nguyên trạng
- Không thực sự an toàn – ai đó có thể lấy nó đi, hoặc bạn có thể bị mất sau thảm họa thiên nhiên, ví dụ: hỏa hoạn.

Tài khoản vãng lai

- Tiếp cận mọi lúc
- Không có lãi
- Thanh toán séc nhưng mất phí
- Có thể tiếp cận với thẻ ghi nợ
- Mất phí, và bạn còn không có lãi.
- Nếu mất thẻ hoặc ai đó dùng, người khác có thể trộm tiền của bạn.

Đồ vật và tài sản

- Một vài người để tiền của mình ở dạng vật giá trị như vàng, bạc, tinh phẩm nghệ thuật. Một cách khác để giữ tiền cho tương lai là dưới dạng tài sản như đất hay nhà cửa.
- Thường giá trị sẽ tăng theo thời gian
- Bạn có thể cho thuê tài sản đó.
- Sẽ mất thời gian để bán được tài sản hoặc đồ vật.

Tài khoản ngân hàng

- Bạn có thể gửi tiền vào ngân hàng. Tuy nhiên, trẻ em dưới 18 tuổi không thể ký giấy tờ pháp lý hay mở tài khoản ngân hàng. Một giải pháp là mở một tài khoản chung hoặc một tài khoản gián hộ.
- Tài khoản chung thường được người lớn quản lý vì lợi ích của trẻ. Tuy nhiên, trẻ không thể quản lý hay sử dụng tiền trong đó cho tới khi trở thành người lớn.
- Còn những loại tài khoản ngân hàng nào khác không?

Tài khoản tiết kiệm

- Bạn sẽ không tiếp cận được ngay lập tức.
- Có lãi, giá trị sẽ tăng lên
- Lãi không nhiều
- Nếu bạn muốn có lãi cao hơn, ta có tài khoản Chứng nhận Tiền gửi nhưng nó sẽ phí phạt đi kèm.
- Bạn có thể tạo mục tiêu hàng tháng để kiểm soát tốt hơn.
- Bạn có thể mở tài khoản ưu đãi khi về già
- Không tồn tại dưới dạng thẻ ghi nợ. Bạn cần phải đến ngân hàng.

